

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 767. Intra quod tempus voluntas defuncti mandanda executioni, & quæ pæna negligentiae in hoc commissæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

denominato non potente vel nolente exequi, utpote ad quem tanquam Judicem ordinarium eo casu pertinet munus executoris delegare illud alteri, habet communis sententia & praxis, & juxta illam id astruit. de Lugo. l. c. num. 330. cum Sanch. l. c. du. 42. num. 16. & in genere id semper posse executorem legitimum, ait Muller. in ff. de acquir. velomit. hered. ib. 32. Executor vero testamentarius (idem videtur de dativo) utpote qui respectu executionis sibi oblata & commendata non sunt Judices ordinarii, & in quibus videtur industria personæ electa, alteri id munus delegare seu committere nequeunt. de Lugo. num. 328. cum Sanch. potest tamen, ut Idem cum eodem, executor talis negotium aliquod particulare alibi exequendum committere alicui alteri. Unde jam etiam munus illud ad heredem suum non transmittit. Sylv. v. testamentum. 2. q. 4. Lugol. c. Pirh. num. 133. Arg. c. 2. §. sane. h. t. in 6. juncta Gloss. communiter recepta. Et quamvis quoque onus personale executoris non transeat ad ejus heredes, ut Pirh. cum Anchar. in cit. t. 2. q. 7. transeunt tamen in eum obligationes, quas in exequendo contraxit. v. g. quia damnum intulit, ut Idem cum Bartol. in l. a filio. ff. de adm. & cib. legat. Quod si tamen etiam quis designatus est executor, non ratione personæ, sed ratione dignitatis. v. g. Archiepiscopo Trevirensi, qui aliàs non erat propinquus testatoris, transit hoc munus ad successorem in dignitate Lugo. l. c.

Quæst. 766. An ab executore, antequam officium suum aggrediatur, exigendum juramentum, satisfactio & cautio?

Resp. quamvis juramentum, quo promittant se bona fide ac diligenter administraturos hoc suum officium, exigendum ab executoribus velit Jo. de Arena. de commiss. num. 24. apud Muller. l. c. hanc tamen sententiam lege destitui apud eundem ait Lauterb. de execut. ult. vol. c. 9. num. 11. Ubi etiam, licet in multis assimilentur tutoribus & curatoribus, non tamen tenentur de fideli executione satisfacere vel cavere Muller. l. c. citatis. l. 21. §. 4. de annal. legat. l. 26. §. quando dies legat. ac præcipue l. 28. & 49. c. de Episc. & Cler. quæ etsi pium executorem diligentissime instituunt, in iis tamen de hac satisfactioe & cautione altum silentium.

Quæst. 767. Intra quod tempus voluntas defuncti mandanda executioni, & quæ pœna negligentia in hoc commissa?

I. **R**esp. ad primum: si tempus hoc determinatum à testatore, ultra illud differre non licet executionem; pro lege enim tenenda est voluntas testatoris juxta *novell. 22. c. 2.* tempus tamen illud prævenire licet; quia id non est contra voluntatem testatoris; nisi forte is aliud expressè disposuisset. Abb. in c. 3. h. t. Molin. d. 251. num. 1. Pirh. h. t. num. 119. Wiestn. 288. cum communi. Incipit autem hoc tempus à die scientiæ mortis & aditæ hereditatis, ante quam executioni testamenti locus non est. l. 3. §. si quis heredi ff. de stat. liber. Abb. in c. 3. h. t. num. 10. Covar. *ibidem*. num. 1. Pirh. l. c. si autem testator tempus certum non determinavit, tenetur executor quam primum post aditam hereditatem cessante impedimento exequi ultimam voluntatem. Abb. in c. si heredes. h. t. num. 5. Covar. num. 4. Sylv. v. testam. 2. q. 6. Pirh. l. c. Laym. l. 3. tr. 5. c. 11. num. 12. Arg. l. 47. ff. de

legat. 1. ubi expressè præcipitur, ut legata sine mora præstentur. ex ea etiam ratione; quod legatarius mox ab adita hereditate evadat dominus legati. Unde etiam Sylv. Laym. & c. censent executorem peccare mortaliter, si ex negligentia executionem diu differat. His non obstantibus, ut paulo post dicitur, quod executoribus ad causas profanas annus, ad causas pias sex menses concedantur; cum tempus illud solum præfiguratur ad incurrendas penas, si intra illud executores exequi negligant. Unde

2. **R**esp. ad secundum: si executor semel monitus à Judice sive ecclesiastico sive laico (uti moneri potest & debet, ubi negligens est) intra annum non implet voluntatem defuncti, potestas exequendi devolvitur ab Episcopo eo anno elapso, præsertim quò ad causas pias, ut expressè habetur. *novell. 131. c. 11.* Covar. in c. 3. h. t. num. 8. Abb. num. 11. Reiffenst. num. 797. Pirh. num. 119. An verò sufficiat ad hanc devolutionem evitanda, opus executionis esse inchoatum intra annum; an verò requiratur esse etiam absolutum, non convenit inter AA. posterius tenent cum Gl. in cit. c. 3. v. intra annum. Jo. And. & alii apud Fagn. *ibid.* num. 7. quod ipsum tamen cum Fagn. bene limitat Pirh. nisi opus sit ita magnum, ut intra annum compleri nequeat; eò quod tunc subit justa causa, ob quam Episcopus tempus prorogare potest. Prius absolute tenet Abb. num. 9. De cætero, etsi valde probabile sit, hoc tempus à jure vel homine statutum executori esse continuum, & currat etiam ignorantia & impedio, ut tenent Durand. in specul. l. 7. p. 2. tit. de instrum. addit. §. 13. num. 39. cum præfixum sit, non in odium negligentia, sed in favorem eorum, quibus in testamento aliquid relictum. contrarium tamen tanquam probabilius cum Abb. *in c. cum esse. h. t. num. ult.* Covar. in c. 3. h. t. num. 3. & 4. Barbof. in collectan. *ibid.* num. 3. tenet Pirh. h. t. num. 122. ex ea ratione: quod dum tempus non præfixum in merum favorem alterius, sed simul in pœnam negligentia, uti in præsentem contingit, legitime impedito non currit. Insuper executor perdit omne id, quod ei aliàs competit, sive hereditas, sive legatum sit, cum omnibus fructibus; Molin. cit. d. 251. num. 3. Covar. in c. cum heredes. h. t. num. 6. Pirh. num. 126. (ubi etiam, quod ut in continente privetur illis, requiratur bina monitio) Wiestn. l. c. juxta expressum textum. *Arb. hoc. amplius. de fideicom. & cit. c. si heredes.* quamvis, ut Pirh. & Wiestn. Secundum aliam non minus verisimilem interpretationem ejusdem *cap.* traditam ab Abb. *ibid.* num. 5. & Covar. num. 4. hæres rebus hereditariis interdicatur, quousque voluntatem defuncti impleverit. Excipi tamen à pœna privationis totius hereditatis ob dictam negligentiam executionis heredes necessarios, utpote quibus, etsi negligentes sint, etiam quò ad legata pia exequenda; saltem sua portio legitima, veluti iis, non ex voluntate testatoris, sed ex dispositione juris, & quasi jure natura debita, non sit auferenda, tradunt Abb. l. c. num. 8. Covar. num. 4. nisi forte, ut Pirh. hereditas sit talis, qua dividi non potest. v. g. sit regnum vel ducatus. Sed neque solus hæres, dum ipse & executor, sed etiam quilibet alius executor in illo casu negligentia privatur omnibus in testamento ei relictis, & insuper privatur munere executoris, ut Pirh. n. 128. cum Sylv. Molin. Covar. Etsi autem hæc pœna ipso jure incurrat, requiritur tamen ad executionem illius declaratio & sententia condemnatoria, ac proinde ante hanc non obligatur in conscientia. Covar.

Covar. in cit. c. *heredes*. n. 8. Mohin. cit. d. 251. n. 6. Pirh. l. c. Licet etiam hæc pœna non incurratur, nisi elapso anno, potest tamen Judex Ecclesiasticus per censuras, Laicus per interdictum administrationis bonorum defuncti aliasque pœnas arbitrarias, etiam ante annum, hæredes aliosque executores compellere ad exequendum, etiam quò ad causas profanas. Pirh. num. 129. cum Abb. & Covar. Si verò executor bis monitus ab Episcopo dispositionem ad causas pias exequi neglexerit, etiam ante annum privatur commodis ex testamento ei aliàs competentibus, ut juxta expressum textum. *Novel. 131. c. 11. vers. si autem qui*. Covar. l. c. n. 5. Abb. num. 5. Laym. l. c. n. 13. Bart. & Salicet. in *Auth. hos amplius. c. de fideicom.* quos citat Reiffent. num. 795. addens, quòd, si executor neget relictum piis causis, condemnandus sit in duplum juxta §. *mixta. Inst. de act.* cum communi, ut ait, DD. & AA. jam citatorum. De cætero si executor cessante impedimento legitimam dispositionem ad pias causas intra sex menses (intellige, etiam citra monitionem) à die insinuati testamenti numerandos non exequatur, in pœnam restituere debet legata unà cum fructibus & emolumentis, quæ à die mortis testatoris inde percepti potuissent, ut habent verba *Novel. 131. V. si autem legatum*. Reiffent. n. 796. testans de communi. Devolvi quoque in hoc casu potestatem exequendi ad Episcopum, tenent Abb. in cit. 3. num. 11. & Molin. d. 251. num. 2. apud Pirh. num. 23. qui tamen ipse ait, nullo jure expresso id probari posse. Illud hic circa dictas pœnas negligentia executoris notandum; quòd si circa eas pœnas incurendas testator ipse quid statuerit, id servandum; eò quòd, licet testator, utpote non habens jurisdictionem in executores, non possit ei imponere pœnam, possit tamen sub nomine pœnæ, ei adimere bona eidem legata vel relictà, si intra certum tempus voluntatem suam & jussà non fuerit executus. quin & hæredi, si is legatum non solverit; imponere, ut illud solvat in duplum; eum testator de bonis suis possit disponere, apponendo gravamen, quòd voluerit. Pirh. num. 130. Porro si de alio executore non expressit, cui commodum, quò ob negligentiam privatur, sit applicandum, si quid ad piam causam dandum seu exequendum, succedere Episcopum in exequendo, habereque potestatem omne illud lucrum & commodum aliàs relictum executori negligenti, vindicandi, & ad pias causas expendendi, tradit Idem cum Molin. d. 252. n. 4. juxta *Auth. licet c. de Episc. & Cler. & Auth. de Ecclesiis. tit. §. si quis autem pro redempt.* Si autem dandum quid erat ad causas profanas, succedere Judicem sæcularem (nisi is præventus ab Episcopo) eumque, deposito priore executore, omne commodum eidem deputatum deferre debere aliis cohæredibus vel collegatariis, aut etiam hæredibus ab intestato venientibus juxta ordinem præscriptum. in *Auth. de hæred. & falcid. c. 1. coll. 1.* & in *Auth. hoc amplius. de fideicom.* asserit Pirh. cum Molin.

Quæst. 768. An & qualiter, dum plures constituti executores procedere debeant?

1. Resp. Primò: pluribus à testatore executoribus simpliciter deputatis, uno eorum mortuo, aut in remotis agente, aut fortè exequi nolente, ne voluntatem testatoris impediri vel nimium differri contingat, poterit, etiam unicus ex deputatis, nisi testator aliud exprellerit, officium executoris injunctum liberè administrare & adimplere, ita verbote-

nus. c. *fin. h. t. in. 6.* Ubi tamen absens intra tempus executioni designatum adesse posset, ejus adventus expectandus erit. Gl. in cit. c. *fin. v. in remotis*, Lugo. l. c. num. 331. ubi: si non longè distarent, intellige absentes, essent vocandi & expectandi per aliquod rationabile tempus. Idem est de alio impedimento unius alteriusve ex sociis executoribus, si illud brevi vel intra terminum executioni præstitutum finiendum dignoscitur. Extra hunc casum singuli ex simpliciter denominatis sine aliis ad executionem procedere & agere aliquid nequeunt. Arg. cit. c. *fin. nisi*, quòd faciendum sit certum, v. g. si jussit certo à se denominato pauperi dari decem, ut cum Baldo & aliis Sanch. L. 4. *consil. c. 1. du. 44. n. 2.* de Lugo. l. c.

2. Resp. Secundò: plurium executorum constitutorum in solidum singuli possunt sine aliiis procedere; quidem si res aliqua certa exequenda. v. g. certa summa pecuniæ certo pauperi danda, possunt id singuli etiam aliis contradicentibus, in aliis verò non ita certis & determinatis id singuli nequeunt, majore cæterorum parte contradicente. ubi autem pars contradicentium æqualis, altera pars de arbitrio Episcopi præfertur in rebus piis; in profanis de arbitrio Judicis sæcularis. quòd tamen intelligendum, ubi est etiam æqualitas in qualitate; ita ut si unus sit masculus, præferatur femina; uti & consanguineus extraneo. ita de Lugo. l. c. cum Sanch. l. c. n. 13. & d. 45.

Quæst. 769. Qualiter executor procedere debeat, ubi testator disposuit, ut hæreditas vel legata dividantur inter pauperes, nullam specificando.

1. Resp. Primò in genere: executor in hoc casu, ubi electio pauperum vel causa piæ ei relictà, potest quidem eam pro libitu suo facere; non tamen ita absolute pro affectu suo particulari, quin teneatur consideratis considerandis ordinate procedere, & in distribuendo præ cæteris illos respicere, quos testator voluisse magis considerari prudenter præsumitur, ut ita præsumptam testatoris voluntatem assequatur. Bartol. *consil. 194.* Menoch. L. 4. *presump. 125.* Zypæ. L. 3. *consult. 3. de paroch.* Reiffent. h. t. num. 811. Ubi verò semel certos pauperes elegit, posse eum adhuc hanc suam electionem mutare, & eligere alios, censet Sanch. l. c. du. 64. apud Lugo. num. 338. eò quòd cum hac libertate & reservatione censetur electionem fecisse; unde per illam nullum videatur jus acquisitum pauperi.

2. Resp. Secundò in specie: proinde in hoc casu executor tenetur præ cæteris eligere pauperes civitatis vel loci, ubi testator habitavit; eò quòd meritò præsumatur voluisse his potius succurri. Menoch. l. c. num. 6. Tiraq. *de privil. cause pie. privil. 56.* & alii cum Gl. in c. 1. h. t. in 6. Inter pauperes loci magis & prius succurrendum magis indigentibus; cum id magis meritorium, adeòque potius præsumendum voluisse sic testatorem, D. Thom. 2. 2. q. 32. a. 3. ad 1. Menoch. l. c. num. 10. Inter æqualiter egenos præferendi conjuncti & consanguinei testatoris, & inter hos magis conjuncti, aut magis egeni, sic exigente ordine caritatis. D. Thom. l. c. a. 9. Menoch. l. c. num. 3. Cæteris paribus meliores, quique bono communi utiliores. D. Thom. l. c. quales ex Menoch. l. c. num. 12. Reiffent. h. t. n. 815. Dicit Religiosos pauperes, quo nomine non